

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

" вересня 20 23 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні тенденції у сучасному стандартному південно-
британському акценті

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні тенденції у сучасному стандартному південо-британському акценті». Одеса, ОНУ, 2023. 17 с.

Розробник: Матієнко-Сільницька А.В., к.філол.н. доцент кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталя БІГУНОВА

Погоджено з гарантом ОПП
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

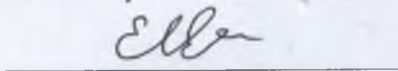

Наталя БІГУНОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.

Голова НМК

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Наталя БІГУНОВА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Наталя БІГУНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 1/1	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 – філологія Спеціалізація: 035.055 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Дисципліна вільного вибору	
		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		-	-
		Практичні	
		36 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю	
залік	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є постановка сучасної нормативної вимови, оволодіння звуковою будовою й інтонацією в практиці усного спілкування, а також розширення лінгвістичних та соціокультурних знань для формування впевненості щодо використання мови як засобу спілкування.

Основними завданнями курсу є удосконалення мовленнєвої підготовки студентів шляхом використання автентичних англомовних матеріалів, навчити майбутніх фахівців розрізняти регіональні особливості англійської вимови та здійснення психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до подолання міжмовного бар'єру.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (ЗК):

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами (англійською та німецькою/французькою/іспанською).

б) спеціальних (СК):

СК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ПР01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР07. Розуміти основні проблеми філології в цілому та германської філології зокрема та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПР09. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПР12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: історію виникнення, еволюцію і основні тенденції розвитку південно-британського акценту; граматичні, лексичні та фонетичні особливості діалектів Великобританії; англomовну спеціальну лінгвістичну термінологію; особливості інтонаційного оформлення висловлювань в різноманітних стильових типах мовленнєвих реалізацій.

вміти: вільно, впевнено і правильно користуватися англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях; вільно і адекватно використовувати англійську мову в ситуаціях усного спілкування; розрізняти регіональні акценти та діалекти сучасної Великобританії, країн Співдружності націй та Сполучених Штатів Америки

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Актуальні тенденції у сучасному стандартному південно-британському акценті

Тема 1. Поняття про стандартний південно-британський акцент. Історія виникнення Received Pronunciation, еволюція та основні тенденції розвитку.

Тема 2. Актуальні тенденції на сегментному рівні. Особливості артикуляції голосних. Зміни і модифікації голосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті. Практичне використання фонетичних явищ.

Тема 3. Особливості артикуляції приголосних. Зміни і модифікації приголосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті. Міжнародний Фонетичний Алфавіт. Практичне використання фонетичних явищ.

Тема 4. Актуальні тенденції на суперсегментному рівні. Фонетичне оформлення речення. Поняття про наголос у реченні. Поняття про фразовий наголос. Логічний наголос. Емфатичний наголос. Практичне використання фонетичних явищ.

Тема 5. Зв'язне мовлення. Інтрузивний та зв'язуючий звук «г». Інтрузивний звук «j». Поняття та типи Glottal stop. Твердий приступ. Практичне використання фонетичних явищ.

Тема 6. Інтонація. Ядерні тони: the Low Drop, the High Drop, the Low Fall, the High Fall. Uptalk. Vocal Fry. Практичне використання фонетичних явищ.

Тема 7. Поняття про діалекти. Варіанти діалектів. Граматичні, лексичні та фонетичні особливості діалектів.

Тема 8. Поняття про акценти. Варіанти регіональних акцентів Великобританії.

Тема 9. Варіанти стандартного Англійського акценту. Зв'язок акценту з положенням в суспільстві.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	<i>Очна форма</i>					<i>Заочна форма</i>				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Актуальні тенденції у сучасному стандартному південно-британському акценті										
Тема 1. Поняття про стандартний південно-британський акцент. Історія виникнення Received Pronunciation, еволюція та основні тенденції розвитку.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	10
Тема 2. Актуальні тенденції на сегментному рівні. Особливості артикуляції голосних. Зміни і модифікації голосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті. Практичне використання фонетичних явищ.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	10
Тема 3. Особливості артикуляції приголосних. Зміни і модифікації приголосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті. Міжнародний Фонетичний Алфавіт. Практичне	10	-	4	-	6	10	-	1	-	10

використання фонетичних явищ.										
Тема 4. Актуальні тенденції на суперсегментному рівні. Фонетичне оформлення речення. Поняття про наголос у реченні. Поняття про фразовий наголос. Логічний наголос. Емфатичний наголос. Практичне використання фонетичних явищ.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	10
Тема 5. Зв'язне мовлення. Інтрузивний та зв'язуючий звук «г». Інтрузивний звук «j». Поняття та типи Glottal stop. Твердий приступ. Практичне використання фонетичних явищ.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	8
Тема 6. Інтоніяція. Ядерні тони: the Low Drop, the High Drop, the Low Fall, the High Fall. Uptalk. Vocal Fry. Практичне використання фонетичних явищ.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	8
Тема 7. Поняття про діалекти. Варіанти діалектів. Граматичні, лексичні та фонетичні особливості діалектів.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	8
Тема 8. Поняття про акценти. Варіанти регіональних акцентів Великобританії.	10	-	4	-	6	10	-	1	-	8

Тема 9. Варіанти стандартного Англійського акценту. Зв'язок акценту з положенням в суспільстві.	8	-	2	-	6	8	-	1	-	8
Підсумкове заняття	2	-	2	-	-	2	-	1	-	-
Разом змістовим модулем 1	90	-	36	-	54	90	-	10	-	80
Усього годин	90	-	36	-	54	90	-	10	-	80

5. Теми семінарських завдань

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
1	Тема 1. Поняття про стандартний південно-британський акцент. Історія виникнення Received Pronunciation, еволюція та основні тенденції розвитку.	4	1
2	Тема 2. Актуальні тенденції на сегментному рівні. Особливості артикуляції голосних. Зміни і модифікації голосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті. Практичне використання фонетичних явищ.	4	1
3	Тема 3. Особливості артикуляції приголосних. Зміни і модифікації приголосних звуків у сучасному стандартному південно-британському	4	1

	акценти. Міжнародний Фонетичний Алфавіт. Практичне використання фонетичних явищ.		
4	Тема 4. Актуальні тенденції на суперсегментному рівні. Фонетичне оформлення речення. Поняття про наголос у реченні. Поняття про фразовий наголос. Логічний наголос. Емфатичний наголос. Практичне використання фонетичних явищ.	4	1
5	Тема 5. Зв'язне мовлення. Інтрузивний та зв'язуючий звук «r». Інтрузивний звук «j». Поняття та типи Glottal stop. Твердий приступ. Практичне використання фонетичних явищ.	4	1
6	Тема 6. Інтонація. Ядерні тони: the Low Drop, the High Drop, the Low Fall, the High Fall. Uptalk. Vocal Fry. Практичне використання фонетичних явищ.	4	1
7	Тема 7. Поняття про діалекти. Варіанти діалектів. Граматичні, лексичні та фонетичні особливості діалектів.	4	1
8	Тема 8. Поняття про акценти. Варіанти регіональних акцентів Великобританії.	4	1
9	Тема 9. Варіанти стандартного Англійського акценту. Зв'язок акценту з положенням в суспільстві.	2	1
10	Підсумкове заняття (за переліком завдань для поточного контролю (Розділ 11).	2	1
Разом:		36	10

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
1	Тема 1. Реферат на тему: «Аналіз акценту Received Pronunciation». План реферату: 1) Історія виникнення Received Pronunciation; 2) Вплив грамотності на формування RP; 3) Розвиток та становлення RP; 4) Передумови занепаду RP.	6	10
2	Тема 2. Доповідь на тему: «Голосні звуки в сучасному стандартному південно-британському акценті». План доповіді: 1) Особливості артикуляції голосних.; 2) Монофтонгізація дифтонгів та дифтонгізація монофтонгів; 3) Weak vowel merger.	6	10
3	Тема 3. Доповідь на тему: «Приголосні звуки в сучасному стандартному південно-британському акценті». План доповіді: 1) Особливості артикуляції приголосних; 2) Ассимиляція та елізія; 3) Аффрикація та абруптивні приголосні.	6	10
4	Тема 4. Доповідь на тему: «Фонетичні явища сучасності». План доповіді: 1) Glottal Stop; 2) Інтрузивні та зв'язуючі звуки; 3) Твердий приступ; 4) Зміна традиційного наголосу.	6	10
5	Тема 5. Реферат на тему: «Інтонаційні особливості сучасної вимови». План доповіді: 1) Ядерні тони: the Low Drop, the High Drop, the Low Fall, the High Fall.; 2) Uptalk; 3) Vocal Fry.	6	8
6	Тема 6. Реферат на тему: «Королівська англійська». План реферату: 1) Queens English and BBC English; 2) Вимова	6	8

	сучасного покоління королівської сім'ї; 3) Компаративний аналіз акцентів різних поколінь британської монархії.		
7	Тема 7. Доповідь на тему: «Діалекти сучасності». План доповіді: 1) Поняття про діалекти; 2) Варіанти сучасних діалектів; 3) Граматичні, лексичні та фонетичні особливості діалектів.	6	8
8	Тема 8. Реферат на тему: «Акценти Великобританії». План реферату: 1) Поняття про акценти; 2) Різновиди акцентів Великобританії; 3) Особливості акцентів Півночі та Півдня Великобританії; 4) Тенденції розвитку регіональних акцентів Великобританії.	6	8
9	Тема 9. Доповідь на тему: «Сучасні англійські акценти». Міні-план доповіді: 1) Особливості акцентів Англії; 2) Південно-британський акцент; 3) Зв'язок акценту з положенням в суспільстві	6	8
Разом:		54	80

9. Методи навчання

Словесні: пояснення, бесіда, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація.

Практичні: написання рефератів, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю та методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання доповідей та рефератів.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	

Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання.

Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Здобувач має ускладнення під час формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
Незадовільно	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити узагальнення, висновки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Історія виникнення RP.
2. Еволюція і основні тенденції розвитку RP.
3. Вплив грамотності на формування RP.
4. Передумови становлення Modern RP.
5. Еволюція і основні тенденції розвитку Modern RP.
6. Історія виникнення акценту General American.
7. Основні розбіжності між акцентами Modern RP та General American.
8. Актуальні тенденції розвитку Modern RP на сегментному рівні.
9. Особливості артикуляції голосних.
10. Зміни і модифікації голосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті.
11. Особливості артикуляції приголосних.

12. Зміни і модифікації приголосних звуків у сучасному стандартному південно-британському акценті.
13. Актуальні тенденції на суперсегментному рівні.
14. Інтонаційне оформлення речення.
15. Поняття про наголос у реченні: фразовий наголос, логічний наголос, емпатичний наголос.
16. Основні інструменти зв'язного мовлення.
17. Поняття про інтрузивні та зв'язуючі голосні та приголосні.
18. Поняття та типи Glottal stop.
19. Використання твердого приступу у сучасному південно-британському акценті.
20. Роль інтонації у Modern RP.
21. Поняття про ядерні тони: the Low Drop, the High Drop, the Low Fall, the High Fall.
22. Поняття про Uptalk і Vocal Fry, та необхідність їх використання.
23. Поняття про діалекти.
24. Варіанти діалектів. Граматичні, лексичні та фонетичні особливості діалектів.
25. Поняття про акценти.
26. Варіанти регіональних акцентів Великобританії.
27. Варіанти стандартного Англійського акценту.
28. Аналіз особливостей північних акцентів.
29. Аналіз особливостей акцентів Ірландії та Уельсу.
30. Зв'язок акценту з положенням в суспільстві.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Очна та заочна форма навчання

<i>Поточний контроль</i>					<i>Загальна оцінка</i>
<i>Змістовий модуль № 1</i>					
T1	T2	T3	T4	T5	100
100	100	100	100	100	
T 6	T7	T8	T9		
100	100	100	100		

Загальна оцінка – це середнє арифметичне від суми балів за поточний контроль.

Здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні тенденції у сучасному стандартному південо-британському акценті». Одеса: ОНУ, 2023. 17 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Актуальні тенденції у сучасному стандартному південо-британському акценті». Одеса: ОНУ, 2023. 5 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Ashby P. *Speech Sounds*. London: Routledge, 2005. 121p.
2. Ashton H., Shepherd S. *Work on your accent*. Collins, 2020. 202p.
3. Crystal B., Crystal D. *You say potato. The story of English accents*. Pan Books, 2021. 248p.
4. Lindsey G. *English after RP: Standard British Pronunciation today*. Palgrave Macmillan, 2019. 153 p.
5. Roach P., Setter J., Esling J. (eds.) *English Pronouncing Dictionary*. 18th edition. Cambridge: CUP. 2011. 614 p.
6. Sharpe E., Rowles J.H. *How to do standard English accents*. Oberon books, 2015. 240 p.
7. VSCEP 2023 handout, University College London. 2023. 84 p.

Додаткова

1. Матієнко-Сільницька А.В., Пеліван О.К. Географічні та соціокультурні чинники варіативності вимови англійської мови. *European scientific congress : Proceedings of the 4th International scientific and practical conference (May 15-17, 2023)*. Madrid, Spain, 2023. P. 365-370. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-european-scientific-congress-15-17-05-2023-madrid-ispaniya-arhiv/>
2. Матієнко-Сільницька А.В. Соціальні чинники варіативності англійської вимови. *Scientific progress : innovations, achievements and prospects : Proceedings of the 9th International scientific and practical conference (May 29-31, 2023)*. Munich, Germany, 2023. P. 410-415. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/SCIENTIFIC-PROGRESS-INNOVATIONS-ACHIEVEMENTS-AND-PROSPECTS-29-31.05.2023.pdf>
3. Crystal D. *Sounds appealing: The Passionate Story of English Pronunciation*. Profile Books, 2019. 296p.
4. Cruttenden A. *Gimson's Pronunciation of English*. 8th edition. London: Routledge. 2014. 410p.
5. James L., Smith O. *Get rid of your accent: for beginners*. BaTCS Global, 2018. 143p.
6. James L., Smith O. *Get rid of your accent: advanced level*. BaTCS Global, 2022. 114p.

7. Wells J.C., Colson G. Practical phonetics. Pitman, 1982. 116 p.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Current British English searchable transcriptions. URL: <http://cubedictionary.org>
2. <http://hancockmcdonald.com/materials>
3. Lawson E., Stuart-Smith J., Scobbie J. M., Nakai S. Seeing Speech: an articulatory web resource for the study of Phonetics. University of Glasgow, 2018. URL: <https://www.seeingspeech.ac.uk/>
4. <https://youglish.com>
5. Why William and Harry's accents are so different from King Charles's <https://youtu.be/mgPRqjJCUyE>
6. Ejective consonants in English: Why do English speakers pronounce /k/ like that? <https://youtu.be/rP0-MfE4zbA>